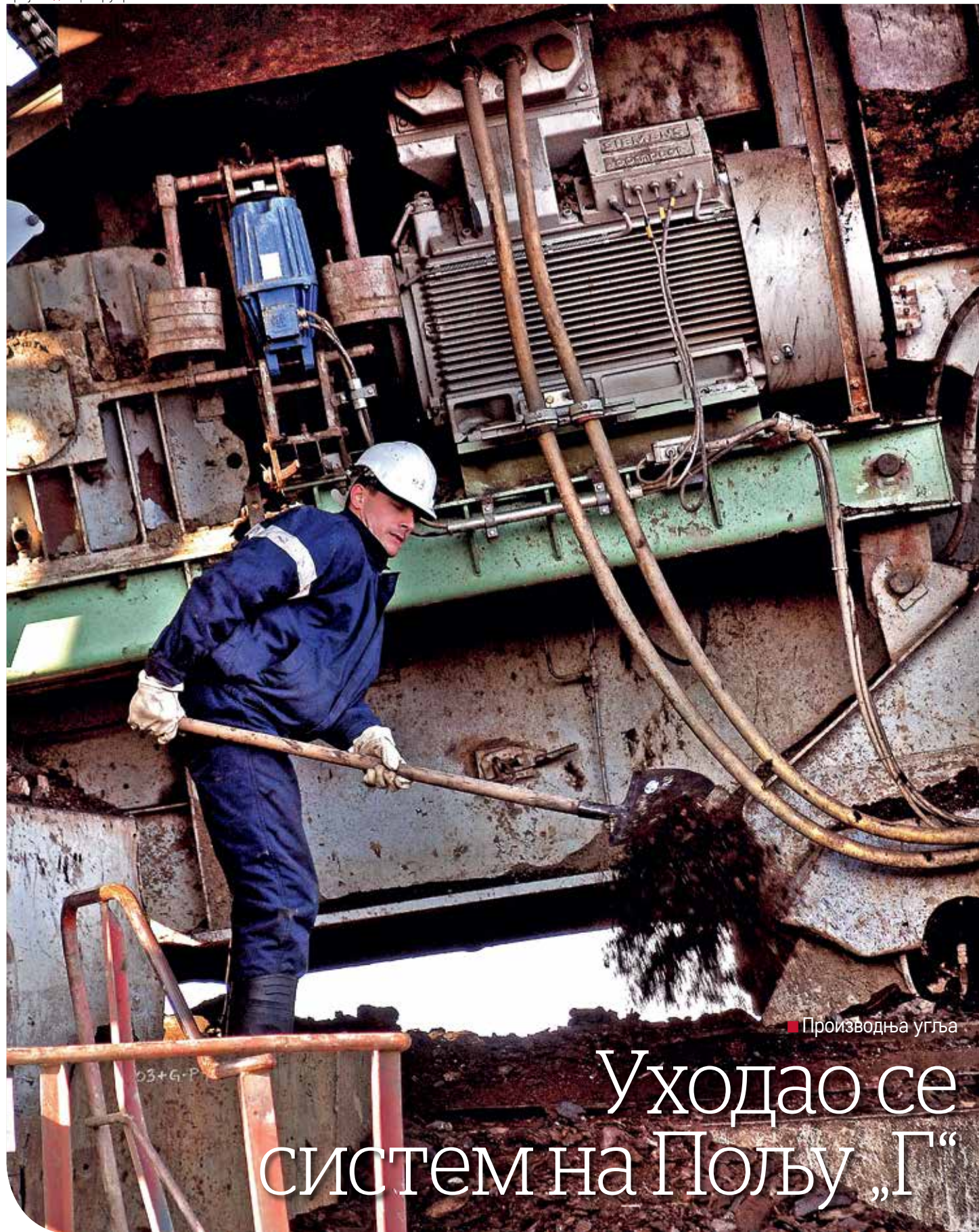

■ Производња угља

Уходао се
систем на Пољу „Г“

■ Планирано је да током ове године на новоотвореном површинском копу Поље „Г“ буде откопано 3,5 милиона кубика јаловине и 3,4 милиона тона угља

Садржај

догађаји

04 Колективни уговор
за ЈП ЕПС

из епс групе

06 Модернизација мреже
ЕПС испунио обећања
и одлично почео годину

актуелно

10 Фонд солидарности
СО „Колубара“
Већи број оболелих

репортажа

12 Прича о женама
необичних занимања
Даме с гвожђем

15 Резултати „Прераде“ у 2017. години
Премашили план
производње

16 „Помоћна механизација“
Са новом опремом
на новој локацији

18 Друштвено одговорно пословање
За добро
заједнице

локални мозаик

20 Радован Бели Марковић
Јубиларна година
успеха

временпл

22 Спомен-костурница
у Храму Светог Димитрија
Споменик људскости и достојанства

05

Миливоје Николић, пом. дир. за производно-техничке послове

Више откривке за више угља

08

Уходава се систем на Пољу „Г“

На свом терену

11

Сектор за аутоматску обраду података

Већа информатичка безбедност

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В.Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Ана Павловић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Александар Рашин, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“ Београд, ТИРАЖ: 2.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Колективни уговор за ЈП ЕПС

Министар рударства и енергетике Александар Антић, испред Владе Републике Србије и Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника ЕПС-а, потписали су 7. фебруара споразум о продужењу рока важења Посебног Колективног уговора за „Електропривреду Србије“. Документом је утврђено да ће тај уговор (закључен 28. децембра 2015. године), уз усвојене измене и допуне, бити на снази и наредне три године – до 7. фебруара 2021.

Најважнија новина у Колективном уговору је да ће за све запослене у „Електропривреди Србије“ убудуће као минули рад бити рачунат не само рад код послодавца, већ укупни стаж проведени у радном односу. Договорено је повећање средстава којима располаже Фонд солидарности, као и могућност за већа средства за топли оброк и регрес. Одлучено је, такође, да јубиларне награде буду исплаћиване и запосленима који наврше 35 година радног стажа.

Више речи о детаљима новог Колективног уговора биће у наредном броју листа ЕПС Енергија „Колубара“.

А. П.

■ Површински коп „Радљево“

Нова фаза отварања

Напредује поступак експропријације. У 2018. почиње изградња главне саобраћајнице у насељу Мургаш

■ Почетак изградње трафостанице

На површинском копу „Радљево“ прошла година је била успешна и доста послова је урађено, рекао је за наш лист Владимир Ивош, директор Центра за стручне послове ПК „Радљево“ у оснивању.

– Најважније је то што смо средином октобра од Министарства рударства и енергетике добили дозволу за изградњу рударских објеката и извођење рударских радова по главном рударском пројекту за ПК „Радљево Север“. Тиме је отпочела нова фаза у процесу отварања угљенокопа – истиче Ивош.

Он наводи да поступак експропријације, који је други важан сегмент у овом процесу, напредује. До сада је откупљено око 300 хектара земљишта, што је довољно за рударске радове током наредних пет година. У 2017. у насељу Мургаш експроприсано је око пет хектара земљишта за око 50 плацева, који ће бити додељени становницима села Радљево. Многи од њих већ су заинтересовани за изградњу кућа. Због тога је неопходно да се у текућој години благовремено изврши пренамена земљишта из пољопривредног у грађевинско.

Почетком 2018. отворен је тендерски поступак за изградњу главне улице у насељу Мургаш дужине око 1,3 километра. Очекује се да ће уговор бити потписан почетком марта, а изградња завршена до краја године. Вредност радова је око 90 милиона динара. Ту ће бити израђена комплетна саобраћајница са инфраструктуром (водовод, канализација, напајање електричном енергијом, расвета, телефонска мрежа). Урађено је и идејно решење за нови вртић у овом насељу, у току је његово пројектовање и ради се на добијању грађевинске дозволе.

Ивош објашњава да је током 2017. године завршено истражно бушење на 61 бушотини у северном делу лежишта, где је планирано да почне откопавање. Када буду урађени сви елаборати, слика тла ће бити још прецизнија и јаснија.

Крајем октобра започета је изградња нове трафостанице. Она ће заменити постојећу, чије измештање је неопходно, јер се налази на самом почетку фронта рударских радова. Како наводи

Милош Јеремић, координатор за технику, до сада је завршено око 60 одсто грађевинских радова.

Говорећи о плановима за 2018. годину, наши саговорници истичу почетак изградње пута од монтажног плаца „Тамнава-Западног поља“ ка коридору којим ће бити трасирани трачни транспортери.

– Док одлагач „Западног поља“ не буде померен са тренутне позиције, моћи ћемо да урадимо послове мањег обима, а предвиђени радови на коридору (трачни транспортер, пут цевовода) биће завршени касније. Оно што је могуће урадити је довођење трасе на пројектовани ниво и њена стабилизација. За ове радове ћемо са „Западног поља“, добити један ЕШ и булдожер, које ћемо касније користити за поправљање усека за отварање копа. Након тога следи измештање цевовода питке и сирове воде за снабдевање водовода Каленић, а касније и измештање цевовода за препумпавање воде из акумулације Кладница – најављује Ивош.

За текућу годину планирано је и пројектовање пута на

северној граници копа, израда две линије бунара са припадајућим каналима, пумпама и цевоводима за предодводњавање копа, који ће бити урађени пре почетка рударских радова.

Такође, планирано је покретање јавне набавке за транспорт половне рударске опреме из Немачке, као и за набавку новог БТО система.

Након што рударска опрема пристигне на монтажни плац „Тамнава-Западног поља“, до кога ће део бити транспортован камионима, а део воденим путем, биће неопходно најмање годину дана за монтажу. Очекује се да један багер и један одлагач буду спремни за рад у 2019. години. Паралелно са пословима око рударске механизације мора се радити и на изради трачних транспортера, кажу у Центру.

Како објашњава Владимир Петковић, заменик директора Центра, током 2017. године започети су договори са представницима црквених власти око измештања цркве у Радљево. За изградњу нове цркве одабрана је локација у селу Бргуле.

Н. Живковић

Сарадња са Општином Уб

Владимир Ивош истиче одличну сарадњу са представницима Општине Уб. Због очекиваног прилива становништва у градску централну зону, стручне службе ове општине реализовале су бројне комуналне послове, на основу споразума о сарадњи са ЈП ЕПС и огранком РБ „Колубара“.

Више откривке за више угља

Током 2017. највећи терет поднело „Западно поље“. У наредном периоду акценат на раду јаловинских система, који ће, као и увек, бити претходница стабилној производњи угља

■ Миливоје Николић

Током 12 месеци претходне године Рударски басен „Колубара“ на своја четири површинска копа произвео је чак 29,4 милиона тона угља и око 66 милиона кубних метара откривке. Овај биланс достигнут је, пре свега, захваљујући изузетним резултатима оствареним на „Тамнава-Западном пољу“, на којем је ископано рекордних 16,99 милиона тона лигнита, што је за чак 25 одсто више него током 2016. Великој продуктивности угљених система на највећем копу претходио је рад јаловинских, који су откопали и одложили око 30,7 милиона метара чврсте масе.

Миливоје Николић, помоћник директора РБ „Колубара“ за производно-техничке послове, каже да је, када је реч о билансима, 2017. година подељена на два периода.

– Прва половина, након одличног јануара, услед потешкоћа које су се појавиле у производном процесу и неповољних временских услова, протекла је у знаку нешто слабијих резултата. Тренд је од јуна, на срећу, преокренут, па је за других шест месеци произведено чак 16,1 милиона тона лигнита. То је за око 1,3 милиона тона више него у истом

периоду 2016. године – наводи Николић.

Помоћник директора каже да је за Рударски басен најважније то што је крајем децембра почела производња угља на Пољу „Г“.

– Након што смо завршили Другу фазу измештања реке Колубаре и транспортовали опрему са „Западног поља“, најпре смо отпочели ископавање откривке, а затим реконструисали систем и „преусмерили“ га на угаљ. Планирано је да механизацији у септембру буде прикључен „глодар 2“, чиме ће бити заокружена технолошка слика и омогућен упоредни рад угљеног и јаловинског система на новом копу – каже Николић и додаје да потешкоћа има са погонским станицама и трачним транспортерима. Оне су последица поплаве из 2014, када је једна погонска станица остала у муљу, а део опреме морао да остане на „Западном-пољу“, због измештене технолошке ситуације.

– Надамо се да ћемо ове године успети да набавимо бар део опреме која нам је потребна да „заокружимо“ техничке капацитете Поља „Г“. У претходном периоду интензивно се радило и на прикупљању

документације за измештање дела Ибарске магистрале, а, након тога, у даљој фази посла, очекује нас и измештање Таложника у „Преради“ – каже Николић и додаје да нас, у источном делу басена, због отварања Поља „Е“ очекује измештање реке Пештан.

Када је реч о „Колубарином“ најпродуктивнијем копу, најзначајнији догађај током протекле године било је покретање новог одлагача, изузетног капацитета 12.000 кубних метара на сат.

– Одлагач је у почетној фази рада и још увек није прикључен на међуслојну јаловину, већ ради у оквиру Трећег јаловинског система. Као што је уобичајено код овако великих машина, одредили смо један период за уходавање у коме ћемо потврдити његове могућности и за сада нема никаквих проблема у раду. Важно је да смо набавком одлагача створили услове да превазиђемо „уско грло“ у производњи и у већој мери се посветимо производњи откривке, без које нема ни резултата на угљу – објашњава Николић.

„Западно поље“ је, ради испуњења биланса, у протеклом периоду „копало“ максималним

капацитетом, истиче наш саговорник. Покретање производње угља на Пољу „Г“ требало би делимично да смањи тај притисак.

Планирано је да ове године буде реализован и пројекат хомогенизације, што ће „Колубари“ омогућити да утиче на квалитет угља који испоручује термоелектранама. Када је о Пољу „Г“ реч, иако је пресудан квалитет, није занемарљива ни количина која ће, према пројектованом годишњем билансу, износити око 3,4 милиона тона лигнита и која ће донекле растеретити „Западно поље“.

– Циљ током године која је пред нама је да што је могуће више „подигнемо“ производњу откривке. Већ током ове године произвели смо 12,2 одсто више него 2016, али план је да тај резултат још више поправимо. Од темпа којим будемо откривали угаљ зависиће наши коначни производни биланси и енергетска стабилност читавог система. На дужи стазе, после периода улагања у термокапацитете, ЕПС и „Колубару“ очекује отварање два нова угљенокопа – „Радљева“ и Поља „Е“ – истакао је Николић.

А. Павловић

Подмлађивање

Говорећи о околностима које су отежавале рад током 2017. године, Миливоје Николић истиче проблеме у вези са јавним набавкама.

– Компликована процедура, у немалом броју случајева, онемогућавала нам је да се ефикасно бавимо одржавањем опреме. Имали смо потешкоћа и са бројем радника у производњи. Многи искусни рудари са површинских копова отишли су у пензију и неопходно је да на њихово место буде примљена нова, млада радна снага – рекао је Николић.

ЕПС испунио обећања и одлично почео годину

Поред обезбеђивања стабилне производње ЕПС у последњих годину дана посебну пажњу посвећује обнављању и проширењу дистрибутивне мреже

З а „Електропривреду Србије“ ова година је почела одлично и само на разлици између извоза и увоза електричне енергије остварена је зарада од 24 милиона евра, рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, 30. јануара приликом обиласка модернизованих трансформатора у београдској општини Обреновац

заједно са Мирославом Чучковићем, председником општине Обреновац.

– Јануар ћемо завршити са 9,5 процената већом производњом електричне енергије него у истом месецу 2017. године. Производња електричне енергије је стабилна, производња угља у РБ „Колубара“ свакодневно је у складу са планом тако да је и у 2018. години

обезбеђено поуздано снабдевање електричном енергијом за сва домаћинства и привреду у Србији.

Грчић је истакао да ЕПС у последњих годину дана посебну пажњу посвећује обнављању и проширењу дистрибутивне мреже.

– У јануару смо поставили камен темељац за две нове трансформације, у Убу и у Аранђеловцу. У Обреновцу, у

Енергетски центри

Београдске општине Лазаревац и Обреновац су најважнији енергетски центри на карти Србије и омогућавају производњу од 52 до 54 одсто електричне енергије у Србији. ЕПС је на територији Обреновца изградио 15 ТС, обновљено је и направљено пет километара нисконапонске мреже, модернизована је опрема. У то је инвестирано око 2,5 милиона евра – рекао је Грчић и додао да ће се наставити улагање да би Обреновац добио двосмерно напајање и аутоматско управљање у ТС.

непосредној близини фабрике „Меита“ у Баричу, реконструисан је транс у ТС 110/10 kV, неопходан да би се фабрика ширила. Дужност ЕПС-а је да омогући сваком инвеститору довољно електричне енергије и стабилно снабдевање – истакао је Грчић.

Он је најавио да ће у Баричу ускоро почети изградња трећег трансформатора у високонапонској ТС да би 2019. имали већи капацитет за снабдевање нових погона.

Р. Е.

■ Постављен камен темељац за градњу ТС „Аранђеловац 2“

Изградњом електромереже ЕПС доприноси остварењу циљева Владе Србије за обезбеђење услова за привредни развој

Нова снага за привреду

И зградња трансформатора „Аранђеловац 2“ 110/20 kV у аранђеловачкој индустријској зони обезбедиће стабилно и поуздано снабдевање домаћинства и услове за развој привреде у наредних пет деценија – рекао је 25. јануара Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, на постављању камена темељаца за ту високонапонску ТС. – „Електропривреда Србије“ инвестираће око три милиона евра у изградњу овог важног инфраструктурног објекта.

Он је истакао да изградњом електромереже ЕПС доприноси остварењу циљева Владе Србије за обезбеђење услова за привредни развој.

– План ЕПС-а је да учествује и предводи изградњу квалитетне инфраструктуре неопходне за развој привреде, отварање нових радних места и комфоран живот грађана

Србије. Један од основних елемената инфраструктуре је електромережа. Изградњом ТС „Аранђеловац 2“ удвостручиће се капацитети мреже и подмирити потребе Аранђеловца за наредних пет деценија. Нова ТС смањиће губитке на мрежи, што ће ЕПС-у омогућити да повећа инвестиције у нове објекте – рекао је Милорад Грчић.

Нова ТС имаће два блока снаге по 31,5 мегавата.

– Од изградње последње трансформације у Аранђеловцу прошло је скоро шест деценија, за то време, а нарочито претходних година, локални привредници успели су да се развију и створе реалну потребу за градњом нове трансформације. Нова ТС обезбедиће услове за даљи развој привреде, отварање нових радних места и квалитетнији живот локалног становништва – рекао је Бојан Радовић, председник општине Аранђеловац.

Камен темељац положили су Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, Бојан Радовић, председник општине Аранђеловац, Зоран Рајковић, извршни директор за дистрибуцију електричне енергије у ЈП ЕПС, и Бојан Атагић, в. д. директора „ЕПС Дистрибуције“.

Р. Е.

Додатни мегавати зелене енергије у ЕПС-у

Стабилност енергетског система постиже се борбом за сваки мегават. ЕПС је са 1,5 милијарди евра текућих инвестиција лидер у овом делу Балкана

У хидроелектрани „Зворник“ званично су 23. јануара у рад пуштена два ревитализована агрегата, чиме је завршена обнова половине производних капацитета и снага тог постројења „Електропривреде Србије“ повећана за око 15 мегавата.

— Ово је један од пројеката којим ЕПС испуњава своје обавезе да сачува, унапреди, изгради и модернизује своје капацитете да би се за наредне деценије обезбедило стабилно и поуздано снабдевање Србије електричном енергијом. Сваки додатни мегават снаге важан је за систем. Посебно су важни додатни киловат-сати произведени у хидроелектранама, јер је електрична енергија добијена из воде економски исплативија од енергије добијене сагоревањем

угља и еколошки чистија — рекао је Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“ у ХЕ „Зворник“, приликом пуштања у рад ревитализованих агрегата А1 и А2.

Грчић је додао да је у јануару започета ревитализација и трећег агрегата ХЕ „Зворник“.

— Планирано је да се до краја 2019. заврши модернизација сва четири агрегата, чиме ће њихова укупна снага бити повећана за 30 одсто, на укупно 125,6 MW — истакао је Грчић.

Пројекат обнављања агрегата финансира се кредитом Немачке развојне банке KfW и вредност инвестиције је 70 милиона евра, док је главни извођач радова компанија „Voith Hydro“.

Александар Антић, министар рударства и енергетике, истакао је да ће након ревитализације, ХЕ „Зворник“ радити у пуном сјају наредних 40 година.

— Стабилност енергетског система постиже се борбом за сваки мегават. ЕПС је са 1,5 милијарди евра текућих инвестиција лидер у овом делу Балкана. То је значајно не само за ЕПС већ за укупну српску економију. У току је велики инвестициони циклус и наставиће се модернизација енергетског сектора у Србији — рекао је Антић. — У ХЕ „Ђердап 1“ почиње ревитализација петог агрегата, настављају се радови у ХЕ „Зворник“, а имамо низ планова

за градњу моравских и ибарских хидроелектрана, снаге 150 и 120 MW.

Аксел Дитман, амбасадор Немачке у Србији, нагласио је да енергетски сектор у Србији има важну улогу у српско-немачкој економској сарадњи и подсетио да Немачка сарађује са ЕПС-ом још од 2000. године.

— Од укупно 1,8 милијарди евра које је Немачка од 2000. уложила у српску привреду, две трећине инвестиција биле су у енергетском сектору. На почетку сарадње било је неопходно побољшати производне капацитете, док се сада акценат ставља на очување животне средине. Наш заједнички ангажман у области енергије допринос је путу Србије ка ЕУ — истакао је амбасадор Немачке.

Леополд Хенингер, директор Одбора директора компаније „Voith Hydro“, рекао је да је пројекат у ХЕ „Зворник“ омогућио да покажу стручност и захвалио на доброј сарадњи српским фирмама које учествују у радовима. Вредност радова које обављају домаће фирме је око 17 милиона евра.

Александар Гајић, члан Надзорног одбора „Електропривреде Србије“, подсетио је присутне на историју овог енергетског постројења.

— Поред недаћа које су их задесиле током градње и пет плављења зида бране, прва дринска хидроелектрана завршена

Рекорд

О добро обављеном послу сведочи податак да је већ првог дана пробног рада ревитализованог агрегата А2 оборен историјски рекорд у дневној производњи хидроелектране још од њеног пуштања у рад пре 63 године. Агрегати ХЕ „Зворник“ 12. децембра произвели су 2.619 мегават-сати у једном дану, чиме је оборен дотадашњи дневни рекорд од 2.500 мегават-сати.

је на време. Размена искустава домаћих и светских научника створила су хидроелектрану која је деценијама непрекорно радила, као што ће сарадња на овом и предстојећим ремонтима допринети успешном раду у будућности — рекао је Гајић.

Пројекат се финансира из зајма немачке Развојне банке KfW у износу од 70 милиона евра, намењених ревитализацији главне електро машинске опреме електране.

Ревитализација „ХЕ Зворник“ је четврта по реду у огранку „Дринско-Лимске ХЕ“ у последњих 12 година. У том периоду успешно су завршене ревитализације реверзибилне ХЕ „Бајина Башта“, ХЕ „Електроморава“ (две хидроелектране) и ревитализација ХЕ „Бајина Башта“.

Д. Х. — В. Н.

На свом терену

Рудари кажу да „глодар 900“ има одличне моторе и јаке „зубе“ и да се добро показао у производњи лигнита

Пре неколико месеци, екипа рудара која је до завршетка експлоатације била ангажована на јаловинском систему „Тамнава-Источног поља“, а затим неко време и на „Западном пољу“, почела је да производи откритку на новоотвореном „Колубарином“ површинском копу – Пољу „Г“. У другој половини децембра, после реконструкције, преусмерили су се на производњу лигнита и на овом задатку, према плановима, требало би да остану до маја.

Пошто смо им „дали“ неко време да се уходају, чланове посаде „глодара 900“ из „Б“ смене упитали смо за прве утиске о раду на новом угљенокопу. Срђан Пешаковић, шеф смене који је на дан наше посете мењао шефа система, на почетку нам је објаснио технолошке карактеристике копања, наводећи да услови на терену захтевају прецизност и велику концентрацију.

– Задовољни смо што смо се, након две године на суседном копу, коначно вратили на „свој“ терен. Наравно, и док смо били на „Тамнава-Западном пољу“ одговорно смо обављали посао, али чини ми се да тим има већи подстрек за рад сада, када има „свој“ коп.

Упркос овим „ситним“ разликама у доживљају посла, где год да смо распоређени, од нас се очекује исто. На коповима сам од 2010. године и веома сам задовољан што имам прилику да радим оно за шта сам се и школовао. Динамично је, углавном сам на терену и то ме заиста испуњава – пренео је своје утиске Пешаковић.

Да је боље бити „на своме“ сагласан је и један од ветерана са овог система Владимир Дражевић, сменски рударски пословођа, који је 31 годину активног стажа провео на терену и у смени на угљенокопима „Тамнаве“.

– Ово ми је трећи коп и ништа ми није тешко, па ни то што смо неколико пута селили механизацију и мењали локације. Када се добро одраде трасе, селидба машина није велики проблем. Јединствено је било када је багер први пут прелазио преко реке Колубаре, а сада нам је чак и то постало рутина – говори Дражевић, али додаје да се сменски рад много лакше подноси када је човек млађи.

Рудари кажу да се рад система на угљу полако уходава. Посебно им је важно што је комплетиран систем за међуслојну јаловину и што прослојке више не одлажу самостално.

Инжењери са којима смо разговарали истичу да одлагач и банд омогућавају да три до четири пута брже „одвоје“ међуслојну јаловину, а и физички им је неупоредиво лакше. Ове зиме наруку им иду и временски услови. За површинску експлоатацију блага зима и мале количине падавина су велика предност, посебно када је реч о новоформираном угљенокопу.

Повољан однос угља и јаловине

Резерве површинског копа Поље „Г“ износе, када је реч о јаловини, 43,2 милиона кубика и додатних 4,5 милиона кубика међуслојне јаловине у оквиру угљеног слоја. Резерве угља су процењене на 34,7 милиона тона, што коефицијент откритке чини веома повољним. Планирано је да током ове године буде откопано 3,5 милиона кубика јаловине и 3,4 милиона тона угља.

– До маја, када ћемо опет почети са производњом откритке, имамо довољно откривеног угља, чак и преко тога. Откопавањем два милиона кубика јаловине у прошлој години, „отворили“ смо 3,66 милиона тона лигнита. Током прва четири месеца ове године, пошто је простор мали, а угљени слој висок 30 метара, скидаћемо 13-14 метара угља и тиме задовољити планирану производњу од 1,6 милиона тона – каже технички директор копа Радојица Радојичић.

Багериста Владан Милојевић Милојаш за сада веома успешно ископава угљем машином која је доскоро радила на јаловини. Како и да буде другачије када је за 29 година активног стажа прешао „коповски“ пут од повратног бубња до кабине багеристе.

– Машина има 14 кашика, од којих у сваку стаје 900 литара материјала. За сада немамо никаквих проблема при ископавању угља, јер има изузетно јаке моторе и добре „зубе“. Посао багеристе је, можда, најодговорнији на

Екипа „глодара 900“ има велики подстрек за рад сада када је на „свом“ копу

систему, иако физички није толико захтеван. Најтеже је у трећој смени пред зору, када како се каже, срце спава. Али откако је, после поплаве, на ову справу уграђена модерна „Сименсова“ електроопрема, много је лакше њом управљати – прича Милојевић, који је на овом „глодару“ од почетка каријере багеристе.

Тридесетогодишњак Ненад Живановић, тракиста, на систему ради десет година и задовољан је својим тренутним задужењима. Каже да се подразумева да у смену долази одморан, концентрисан и спреман на напоре, као, уосталом и све његове колеге.

На Пољу „Г“ упознали смо још једног „ветерана“ Томислава Билића, сменског електронадзорника, који овај систем прати од првог дана свог радног стажа, већ више од 37 година. Рекао нам је да електроопрема

функционише солидно и да нема честих кварова.

– После поплаве скоро на све багере је уграђена модерна електроника. Била је то велика промена и требало нам је одређено време да се прилагодимо. Током протеклих неколико година све се стабилизовало. Добро смо се едуковали, уз помоћ инжењера и монтажера. За нас старије раднике „савладавање“ нове опреме било је нешто теже, али су зато млађе колеге брзо и лако усвојиле потребна знања и вештине – каже Билић, који се сложио са својим „саборцима“ да су сви жељно чекали да се, после више од две године рада на „Западном пољу“, врате на свој терен.

Његов колега, рударски пословођа Драган Теодоровић, током 30 година радног стажа променио је неколико радних места и

на сваком се задржао по пет-шест година. Сматра да је то предност, јер је стекао велико искуство и много научио о различитим коповским задужењима.

– На сваком систему на коме сам радио, па и на овом, најважнији је осећај заједништва, колегијалност и солидарност приликом обављања свакодневних послова – рекао је Теодоровић.

Надлежни кажу да је планирано да се на јесен механизацији на копу прикључи „глодар 2“, а до тада ће се наизменично копати јаловина и угаљ. Након тога, последња три месеца ове године, угљени и јаловински систем радиће заједно.

Планирано је да до маја, када ће „глодар 900“ поново почети да ради на откривци, буде произведено укупно 1,6 милиона тона лигнита, односно око 400.000 тона месечно.

М. Димитријевић

Већи број оболелих

Током протекле године издвојена значајна средства за трошкове специјалистичких прегледа, куповину лекова, операције, набавку медицинских помагала за раднике и чланове уже породице

Број оболелих од лакших, али и тешких обољења међу запосленима у производњи у Рударском басену „Колубара“ драстично је повећан током протекле године, показује годишњи извештај Фонда солидарности „Површинских копова“.

Од почетка 2017. године овом Фонду, којем припадају радници Поља „Б“, Поља „Д“, „Тамнава-Источног поља“, Радне заједнице „Барошевац“ и Погона „Помоћна механизација“, упућено је укупно 4.660 молби за помоћ у лечењу. За побољшање здравственог стања запослених и чланова њихових ужих породица издвојено је више од 66 милиона динара. Одбијено је 226 захтева, који нису имали потпуну документацију или нису били у складу са правилником.

– Годишњим извештајем о раду Фонда „Површинских копова“ констатовали смо да је укупан број молби у односу на претходних 12 месеци повећан за 30 одсто. Тај податак све говори. Чињеница је да рад у површинској експлоатацији угља нарушава здравље и да, после одређеног времена, нема радника који је потпуно здрав. Нека обољења настају као директна последица изузетно тешких услова рада на отвореном, излагања температурним променама, како у летњем тако и у зимском периоду – каже Бранко Станојевић, председник Управног одбора Фонда солидарности Синдиката „Површинских копова“ Барошевац.

Током протекле године 263 радника са површинских копова морало је да се подвргне различитим хируршким интервенцијама. Реч је о операцијама срца, штитне жлезде, жучне кесе, киле, уградњи стентова, али и о коронарографијама, офталмолошким и васкуларним интервенцијама, операцијама карцинома. Фонд је учествовао и у трошковима вантелесне оплодње и лечењу стерилитета код 58 парова, као и у испитивању трудноће код 193 пара. Забележено је и 20 тешких и 21 лакша повреда на раду.

– Колико је у нашој моћи, учествовали смо и у надокнади трошкова савременог дијагностичког испитивања за

наше запослене. На снимање магнетном резонанцом упућено је 301, скенером 116, ултра-звук 100, док је на такозвану електромиографију (ЕМНГ) упућено 138 радника. Плаћено је 16 коронарографија, 56 колоноскопија, као и 120 доплера крвних судова. Пружена је солидарна помоћ и на основу 261 извода из Књиге умрлих, док су просечне нето зараде исплаћене породицама 19 умрлих радника.

Желим рећи да смо током 2017. године и „постали богатији“ за 235 беба. Фонд „Површинских копова“ је за прву помоћ младим породицама издвојио преко два милиона динара – наводи Станојевић и додаје да је помоћ добило и десеторо деце рудара која су ометена у развоју.

Поред лечења основних болести, операција, дијагностике, Фонд је запосленима пружао и помоћ приликом куповине лекова и друге видове социјалне помоћи. На пример, купљено је 19 инхалатора и набављено 454 наочара за вид.

Приближан број молби (4695) пристигао је током прошле године од запослених који не раде на површинским коповима, већ у другим деловима Рударског басена „Колубара“. О њима је, као и до сада, бринуо Фонд солидарности Синдикалне организације „Колубара“, који окупља чланове Синдиката „Колубара“ запослене у „Преради“, „Металу“, „Дирекцији“, на „Тамнава-

Уговори са здравственим институцијама

Да би било омогућено брже заказивање прегледа и ефикасније лечење запослених, склопљени су уговори са бројним здравственим институцијама. Међу њима су Војномедицинска академија, дијагностички центри „Храм“ и „Еуродијагностик“, Специјална болница за ендемску нефропатију, стоматолошке ординације „Др Синђелић“ и „Др Јелена Кузмановић“, Специјалистичка ординација „Интерна“ и Специјалистичка ординација за интерну медицину „Др Стефановић“.

Западном пољу“, „Услугама“, „Грађевинару“, „Универзалу“ и „Угоститељству“. И ове молбе односиле су се на одобравање средстава за трошкове лечења, специјалистичких прегледа, куповину лекова, операција, набавку ортопедских помагала за раднике и чланове породица.

Најчешћа обољења на које се односе молбе поднете Фонду солидарности Дирекције СО „Колубара“ су карциноми, срчана обољења, обољења кичме, дијабетес, гинеколошка, гастроентеролошка и обољења жлезда са унутрашњим лучењем. Код деце је све чешће потребно бањско лечење због астме, као и помоћ при куповини инхалатора и ортопедских ципелица.

Током претходне године, Фонду солидарности радника „Електропривреде Србије“ прослеђено је 28 молби које су се, углавном, односиле на тешка обољења која захтевају лечење у иностранству и изискују већа новчана средства. Међу њима било је и неколико случајева вантелесне оплодње и набавке специјалних ортопедских помагала.

– О значају постојања фондова за помоћ најугроженијима и неговања солидарности није потребно много говорити. Очување здравља запослених у Рударском басену и чланова њихових породица остаје приоритетан задатак и обавеза – рекао нам је Драган Белаћевећ, председник Управног одбора Фонда солидарности Синдиката „Колубара“.

Т. Крупниковић

Услови рада остављају последице на здравље рудара

Већа информатичка безбедност

Новоосновано одељење има задатак да осигура чување важних информација. „Колубара“ у корак са модерним ИТ токовима

У оквиру Сектора за аутоматску обраду података у Рударском басену „Колубара“,

основано је ново Одељење информатичке безбедности, које ће се бавити искључиво унапређењем информатичке инфраструктуре и система техничке заштите у „Колубари“. Поред основног задатка да осигура чување података, стручни тим одељења бавиће се и едукацијом запослених и настојаће да одговори на све недоумице у вези са информационо-комуникационим технологијама.

У протеклом периоду, Сектор за аутоматску обраду података реорганизовао је део својих активности и реализовао неколико пројеката из области информатичких технологија, које су један од кључних фактора за успешно спровођење великог броја послова у Рударском басену „Колубара“.

– Огранак „РБ Колубара“ је највећи и један од најважнијих у систему „Електропривреде Србије“ и његова информатичка безбедност има велики значај за функционисање компаније. Захваљујући залагању и раду запослених, заштита у ИТ области у овом моменту заснива се на примени савремених и, што је најважније, веома поузданих технологија – рекао је Иван Маринковић, координатор ИКТ послова Рударског басена „Колубара“.

■ Љубиша Станојевић и Иван Маринковић

Он је објаснио да је формирање новог одељења показатељ да ЕПС и „Колубара“ иду у корак са савременим светским фирмама. Одељење је основано изменом систематизације Сектора за АОП, који је сада формиран као један модеран систем за управљање информационом технологијом.

– Све модерне компаније имају посебне службе које се баве информатичком безбедношћу и системима техничке заштите. „Колубари“ је ово одељење било преко потребно, јер је чак 65 одсто ЕПС-ове информатичке инфраструктуре управо у Огранку „РБ „Колубара“. Серверни капацитети базирани су углавном у згради у којој је Сектор за аутоматску обраду података и они ће омогућити двадесетчетворочасовни надзор протока информација у оба смера у РБ „Колубара“. Наравно, све са циљем спречавања злоупотребе информација од значаја за рад огранка – објашњава Маринковић.

РБ „Колубара“ настоји да прати тренд и да иде у корак са новитетима који се у овој области појављују свакодневно. Упоредо са пословима у вези са контролом података, у организационим јединицама у току је постављање централног система видео-надзора. Тренутно се реализује

прва фаза, у којој ће систем бити имплементиран у „Металу“, „Прерада“ је планирана за другу фазу, затим на ред долазе „Површински копови“ и на крају, у четвртој фази, систем ће добити и Дирекција огранка.

– Очекујемо да ће реализација овог пројекта значајно утицати на смањење крађа и повећање опште безбедности у огранку, о чему већ имамо и прве податке – рекао је Маринковић и додао да је укупан рад Сектора на веома високом нивоу.

За руководиоца Одељења информатичке безбедности постављен је Љубиша Станојевић, дугогодишњи радник Сектора за АОП и Унутрашње контроле. Он каже да су припреме за покретање новог одељења подразумевале детаљну анализу ситуације у области информатичке безбедности. Показало се да су пропусти занемарљиво мали, с обзиром на капацитете система, као и да „Колубара“ има све услове да се нађе у самом врху, раме уз раме с најмодернијим компанијама, када је у питању заштита информација од значаја.

– Циљ је да отклонимо и најситније недостатке, а пре свега да раднике боље упознамо са безбедносним претњама. У плану је усвајање правила и процедура које ће допринети безбеднијем

функционисању информатичких уређаја, као и набавка додатних софтвера. Пре свега тога, морамо додатно да едукујемо запослене о огромним могућностима које нам пружају рачунарски уређаји. Сви радници чији посао подразумева коришћење информатичке опреме, сва обавештења и важне информације добијаће преко мејла одељења itbezbednostrbk@eps.rs – рекао је Станојевић.

Он је додао и да ће у систему информатичке безбедности важну улогу имати и ИТ форензичар, који је обучен за враћање изгубљених података, што је засад јединствено радно место на нивоу целог ЕПС-а.

Р. Лазић

Још један корак у добром правцу

Имплементацијом доменске инфраструктуре спроведеном пре неколико година, јасно је дефинисана одговорност сваког корисника и спречени су „спољни упади“ у серверски и кориснички систем РБ „Колубара“. Формирање Одељења за информатичку безбедност и система техничке заштите још једна је потврда да ЕПС и Огранак РБ „Колубара“ иду у добром правцу – рекао је Маринковић.

■ Прича о женама необичних занимања

Даме с гвожђем

Око пет одсто запослених у директној производњи у „Металу“ су жене које већ деценијама раде квалитетно и одговорно, раме уз раме са колегама

Пркосећи стереотипима о родним улогама у нашем друштву, „одабрана“ група жена у производним погонима „Метала“ већ деценијама, раме уз раме са својим колегама, успешно ради традиционално „мушке“ мајсторске послове. То што су, вођене изазовом, жељом за доказивањем или егзистенцијалним разлозима, изабрале занимања која нису типична за нежнији пол, за многе од њих показало се као добра одлука. Избор професије није се одразио на њихову жељу да се развијају на приватном плану, заснују породицу и добију децу, а неке сада већ и унуке.

— Нема код нас „мушких“ и „женских“ занимања, равноправност је овде заступљена откад „Метал“ постоји. У овом моменту, у директној производњи ангажовано је око пет одсто жена, које свој посао обављају веома квалитетно, чак и савесније од мушкараца, иако им, с обзиром на физичке

предиспозиције, заиста није лако — каже Драган Павловић, управник производње.

У његове речи убрзо смо се уверили и сами. Потрага за дамама из погона које би са нама поделиле своја искуства и размишљања прво нас је одвела у радионицу за израду прототипова. Тамо смо се упознали са, како су их шаливо представили „лепотикама које раде с гвожђем“.

Јасмина Ранковић у производњи ради већ 34 године, од којих последњих 15 бриси, хефта и рајсује. По струци је машинбравар и каже да када је са 18 година почињала да ради овај посао, није знала ништа осим оног што је научила у школи. Као и остале нове колеге, дочекала ју је уобичајена пракса да искусни мајстори са младима несегично деле „тајне заната“.

— Временом сам се навикла и није ми напорно. И сада бих младим девојкама, које тек бирају своје занимање, препоручила овај посао, јер за мене је свако производно занимање боље него рад у канцеларији — рекла је Јасмина и на питање шта све жена може да ради у производњи кроз смех додала:

— Зависи како која. Нека не може ништа, нека може све.

Њена колегиница Светлана Радоњић ове године иде у пензију. Цео свој радни век провела је као варилац, најпре у великој хали радионице за челичне конструкције, а затим у машинској радионици, у којој смо је и затекли док је варила приручни алат од бронзе. Каже да је смер за електрозаваривача одабрала јер

у том моменту другог избора није имала. После средње школе се удала и родила двоје деце, а тек након тога указала јој се прилика да ради у својој струци, коју је здушно прихватила. Сада, са 55 година, присећајући се момената који су одредили њен професионални пут, Светлана кроз осмех и са очигледним задовољством каже да је можда одабрала тешко занимање, али да би поново исто урадила.

— Водећи се мишљу да је најважније имати посао, постепено сам и заволела то што радим. Иако сви једва чекамо да одемо у пензију и да се одморимо, када тај тренутак заиста буде и дошао, биће ми жао — каже наша саговорница.

У аутогеној и механичкој радионици за припрему материјала, у којој има највише производних радница, попричали смо са Верицом Пантелић. По струци машински техничар петог степена, скоро три и по деценије радног стажа радила је као бравар-рајсер, обележавајући материјале за сечење. Није желела превише да говори о себи, али оно што је рекла било је довољно да закључимо да је то посао у којем се пронашла и који сматра својим, иако се није за њега школовала.

У „Металу“ смо срели и Надежду Благојевић из Чибутковице, даму која се након 15 година рада на висини „приземљила“ и која сада, како у шали каже, коначно стоји на својим ногама. Ова духовита жена, која је по струци хемијски техничар, испричала нам је да није знала ни где су Вреоци када је први пут требало да дође на посао, али да јој ништа није било тешко, јер је била млада.

– „Узела“ сам кран, научила да га возим утврђеном рутом и временом заволела свој посао. Уз дружење са колегама све је лакше, а највише ме релаксирају унучићи код куће – рекла нам је она.

Њена колегиница Слободанка Јанковић испричала нам је како је било тренутака када је желела да пређе на неко друго радно место, али да је, уз образложење да сувише добро ради свој посао, нису „дали“ из производње.

– Након 33 године саживи се човек са људима и обавезама на послу. Верујем да сам успешна жена, остварена и као мајка, још мало и као бака, а када је реч о занимању, најважније ми је то што током свих ових година у погону никада нисам доживела пех или повреду. Овај посао захтева концентрисаност свих осам сати и то је једини начин да сачувате себе и људе око себе. Занимљиво је да су у „Металу“ кранисткиње претежно припаднице лепшег пола, јер се показало да су прецизније и одговорније – истиче ова младолика жена, која осим на крану, ради и на преси за савијање и роловање, али и на маказама за сечење.

У погону су нам рекли да је и за мушкарце најтежи посао у радионици за челичне конструкције. То није спречило Слободанку Пантелић да већ 32 године, као гасни заваривач, варећи кашике, папуче, радне точкове и станице, буде једина жена у свом одељењу.

– Пријавила сам се на конкурс којим су тражене жене у производњи. По образовању

сам бравар-монтер и после пет година рада, да би ми било лакше, распоређена сам на задужења која сада обављам – казала нам је Слоба.

И она са великом захвалношћу говори о својим колегама које су јој помогле да се уклопи и да научи занат. Каже да су увек функционисали као велика породица и да су, пошто се на послу проводи много времена, заједно пролазили кроз проблеме које живот доноси.

На крају биласка, у Погону за серијску производњу, имали смо проблема да наговоримо стидљиву Љиљану Стевановић да нам помогне да на неки начин заокружимо причу свих ових жена.

– Када је реч о условима за рад, чињеница је да увек може да буде боље. Ипак задовољна сам. Иако неке може да делује веома тежак, свој посао схватам као једну од најважнијих обавеза и на њега сам се навикла – рекла је Љиљана, која је металостругар четвртог степена и која ради на обради осовина и кућишта, од којих се праве ролне за траке за превоз угља.

Поделивши са нама и понеки детаљ из приватног живота, све ове жене-мајстори оставиле су утисак вредних, скромних и реалних особа. Њихови ведри погледи и осмеси са којима су говориле о својим „типично мушким“ занимањима, увериле су нас у то да су направиле прави избор.

М. Мијаљевић

Верица Пантелић

Слободанка Јанковић и Надежда Благојевић

Мајстори за траке

Даноноћно брину
да угаљ и откривка
неометено
путују копом

Занат вулканизера добро је познат у свакодневном животу. А баш као што се они старају о томе да се точкови на возилима сигурно окрећу, њихове рударске колеге, мајстори за траке, брину о томе да откривка и угаљ без проблема путују по површинским коповима Рударског басена „Колубара“.

Миливоје Некић, шеф вулканизерске радионице Поља „Д“, говорио нам је о детаљима свог занимања, које носи „титлу“ једног од најтежих у површинској експлоатацији.

– На „Колубариним“ коповима постоје две врсте трака – платнене и оне са челичним сајлом. Наш вулканизерски посао најједноставније бисмо вам описали ако бисмо вам рекли да их ми поправљамо и спајамо. Ипак, спој је само финални део којем претходи читав низ мајсторских захвата. Акција почиње припремом радне локације, која личи на право градилиште – каже Некић и додаје да реконструкције система много чешће захтевају скраћење, продужење и пребацивање већ постојећих трака на нову позицију него уградњу нове.

Вулканизери кажу да се без обзира на све пратеће обавезе, њихов рад на крају дана ипак мери бројем урађених спојева. Током прошле године ова екипа направила их је чак 778, и са 40 флека „закрпила“ оштећења на тракама.

– Ови подаци говоре да је обим посла повећан у односу на ранији период. Обављамо га са 30 извршилаца распоређених у све три смене и мислим да је то заиста за похвалу – сматра Некић.

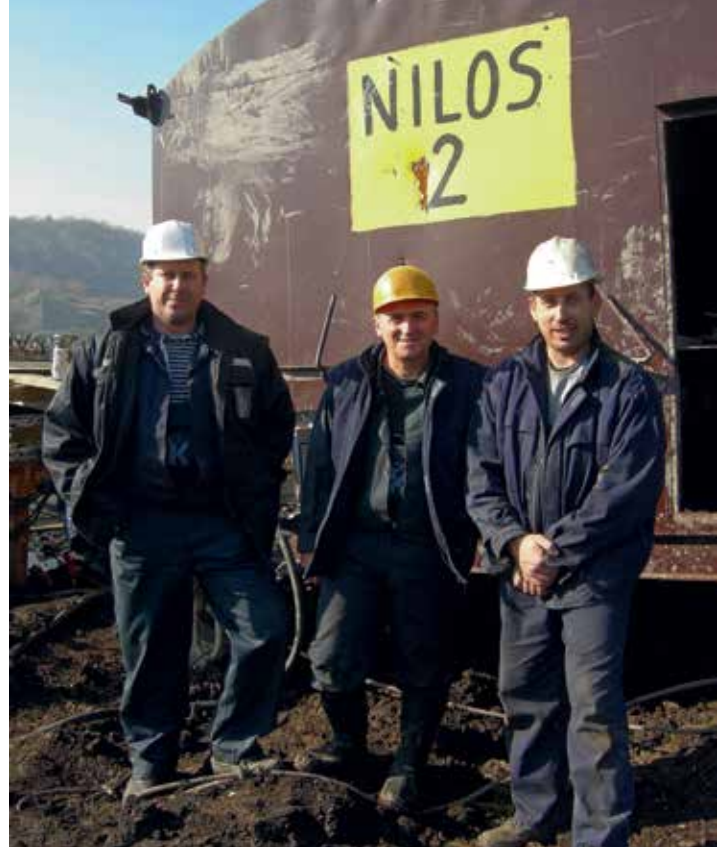
Број интервенција још више говори ако се узму у обзир временски услови у којима су рудари радили прошле године. Година је почела жестоким минусима, на којима су чак и алуминијумске грејне плоче које развијају температуру од 160 степени Целзијуса (вулканизери их називају „пегле“) одбијале „послушност“. Онда је уследило врело лето. Како је екипама било да на тим „пеглама“ раде на тропским температурама, само они знају.

За складиштење опреме за спајање трака на коповима се користе специјалне „вулканизерске“ кућице. Поред алуминијумских грејних плоча, у њима су смештене и лаке алуминијумске, као и хидрауличне греде које дају притисак, пумпе, црева, неопходна електрика, конструкције за цираду за екстремне услове и још сличних алата неопходних за поправљање и мењање трака.

– Имамо седам кућица за траку од 1.500 милиметара и четири за траку од 1.800 милиметара. Ипак, само део њих је комплетан, па смо принуђени да опрему свакодневно селимо у складу са потребама. И саме кућице булдожером премештамо с локације на локацију по копу, који је разут, па се доста хабају. О напору који улажу људи да и не говоримо – рекао је Радисав Николић, пословођа. Он се нада да ће бити набављена нова опрема, која ће омогућити да се посао обавља ефикасније и лакше.

Иако имају проблема са одређеним деловима (на пример, гибљива вретена која су прикључена на пумпу стружу и чисте део траке на којем ће бити спој), мајстори су углавном задовољни квалитетом траке и материјала за вулканизацију који се већ годинама не мења.

Чим смо пристигли на терен, с намером да присуствујемо изради једног од спојева на траци БТС система, било нам је јасно

■ Радисав Николић, Миливоје Некић и Бојан Адамовић

зашто су вулканизери своје радно место упоредили са градилиштем. Дочекале су нас гужва и бука која је пристизала са свих страна, хрпа алата и дасака и само је скела недостајала. У помоћ су притекли и радници са система. Тешка „пегла“ већ је била подигнута. На питање да ли је то обављено машином или ручно – чудно су нас погледали. Схватили смо – ручно!

Посматрали смо затим како се трака истеже помоћу сајле и како је Александар Гајић у клечећем положају, уз помоћ колеге Николе Вујатовића, сигурним и прецизним потезима скалпела сече. Уверивши се колико је снаге и умешности потребно за овај посао, нисмо могли да останемо равнодушни према посвећености ових људи својој професији.

– Дошао сам овде пре две године, са места помоћног радника на Петом БТО систему. Без обзира на то што вулканизерски посао спада у један од најтежих на копу, ниједног тренутка нисам се покајао. Не бих га мењао – изричит је Гајић, остављајући алат само на кратко.

На питање шта му је најтеже, показао је руком на припрему радног места. На временске услове се није жалио, осим кратке напомене да је прошла година била незгодна. Али, раде све што је потребно. Једино им остаје да се надају новој опреми, која би им свима донела олакшање.

Александров колега Бојан Адамовић је надзорник вулканизерске радионице. Бави се овим послом већ десет година и каже да је, када је почео, био је десети радник у смени.

– Сада нас је петорица – четири радника и надзорник. Број радника је преполовљен, а обим посла увећан због проширења копа можда и за целих сто одсто. Посла је много, данас смо овде, а сутра тамо. За нас увек има неки задатак, што и не чуди када имамо око 50 транспортера и исто толико багерских трака за одржавање. Нема одмора, јер ако вулканизери имају застој, то значи да га имају сви – рекао је Адамовић.

Д. Весковић

Посао као и сваки други

Сменски надзорник каже да вулканизери од рудара на систему често чују да не би радили њихов посао ни за какав новац. – Увек одговорим исто – да је овај посао као и сваки други на копу. Од њега хранимо децу и издржавамо породице и за нас је он свакодневица. Више од рада на отвореном смета нам мањак људи и то што немамо времена да опрему којом располажемо адекватно одржавамо, јер смо стално у покрету. А услови – такви су, какви су, боримо се – каже Адамовић.

Премашили план производње

Постројење за прераду, оплемењивање и транспорт угља за око пет одсто премашило је предвиђени план производње за 2017. годину.

Према подацима Службе за производњу „Прерада“ је са површинских копова Поље „Д“ и Поље „Б“ укупно „прихватила“ око 12,4 милиона тона угља.

За производњу електричне енергије термоелектранама је испоручено око 11 милиона тона угља, од чега је у ТЕНТ послато око 9,6 милиона, у ТЕ „Колубара“ 1,4 милиона, док је у Термоелектрану „Морава“ испоручено око 89.300 тона угља. До Термоелектране „Никола Тесла“ Обреновац из Суве сепарације превезено је око 9,4 милиона тона угља, што је готово 12 одсто више од планираних количина.

Задати биланс производње испунили су сви погони

„Прераде“. Сува сепарација је прерадила више од десет милиона тона угља и то је за 13 одсто више од плана за овај период.

Железнички транспорт превезао је на Мокру сепарацију готово три милиона тона угља, од чега је термоелектрани у Великим

Црљенима испоручено око 1,4 милиона тона угља, ТЕ „Морава“ 83.484 тоне, а ТЕНТ-у 232.047 тона. За производњу сушеног угља „дато“ је 783.181 тона праног угља.

Топлана је произвела 584.112 тона паре, од чега је за потребе

производње сушеног угља потрошено 215.406, а за грејање Лазаревац испоручено је више од 182.700 тона.

За широку потрошњу Сува сепарација потрошачима је испоручила 120.573 тоне сировог комада.

Одличне резултате постигла је Сушара, која је произвела око 508.300 тона сушеног угља и тиме остварила производњу већу за 19 процената од оне забележене претходне године. Према речима надлежних, ово је велики успех, с обзиром на то да је током 2017. године реконструисана пруга Железница Србије, што је правило велики проблем у довозу празних вагона, а самим тим и испоруке угља купцима.

– Сви погони организационе целине „Прерада“ –

Оплемењивање угља (Мокра сепарација, Сушара и Топлана), Сува сепарација и Железнички транспорт дали су максимални допринос у остваривању значајних производних успеха. Циљ је да наставимо тренд прекопланске производње и отпремимо потрошачима још много колубарског лигнита – рекла је Златија Стојаковић, руководилац Производно-техничког сектора.

Т. Симић

■ Са Поља „Б/Ц“

Реконструкцијама брже до угља

Рудари спроводе бројне техничке операције да би повећали ефикасност система

На Пољу „Б/Ц“ увелико се планирају послови за наредни период. Иако је зима до сада била релативно блага, што је рударима ишло на руку, на овом површинском копу било је доста потешкоћа са подземним водама, које су компликовале производњу угља. Како сазнајемо од надлежних, крајем јануара и

почетком фебруара планирана производња остварена је уз огромно залагање свих запослених, свакодневном борбом за сваку тону лигнита. Стање у производњи јаловине је нешто боље и забележен је благи пребачај балансираних количина.

Да би експлоатација угља била што ефикаснија, планирана је изузетно обимна реконструкција Првог БТО система. Њоме ће бити омогућено да позиција комплетног система одвоза јаловине буде окренута у другом правцу. Систем ће бити измештен на нову локацију и његова дужина износиће око пет километара.

Запослени на Пољу „Б/Ц“ и у наредном периоду имаће пуне руке посла, јер је потребно да се одлагач превезе на нову позицију,

да се изгради траса, поставе трачни транспортери. Циљ је да се обезбеди несметано одлагање јаловине коју копа „глодар 6“. Током реконструкције система, багер неће бити „беспослен“. Очекује га спуштање са коте 140 на коту 110, где ће откопавати јаловинске масе непосредно изнад угљеног слоја.

Сходно томе, да би био ослобођен простор за „глодар 6“, планирана је велика реконструкција система на првом угљеном слоју на којем ради „глодар 1“. Да би „шестици“ било омогућено да копа испод „глодара 1“, биће померен извозни пут и постављен нови транспортер.

По свој прилици, ове техничке операције окупираће запослене на Пољу „Б/Ц“ до краја зиме.

Већ за крај фебруара планирана је реконструкција Трећег БТО система, којом ће бити омогућено копање заводњеног песка, а све то допринеће да овај површински коп спремно дочека летњу сезону. Планирано је опремање и пуштање у рад одређеног броја бунара за одводњавање, чиме ће се, надају се надлежни, знатно ублажити притисак воде који утиче на квалитет производног процеса.

За овако обимне и сложене послове неопходна је бројна рударска механизација. Рудари на Пољу „Б/Ц“ очекују да ће добити на коришћење већи број булдожера, како би сви послови били завршени планираном динамиком.

Д. Весковић

Са новом опремом на новој локацији

Александар Миловановић

Током 2017. погон је испунио годишњи план активности и делимично обновио возни парк

Годину иза нас у „Помоћној механизацији“ обележило је пресељење централног дела Погона – управне зграде, булдожерске радионице, намире горива, Службе експлоатације дизалица и Службе експлоатација машина на точковима, које је било неопходно због напредовања рударских радова на површинским коповима. Овај ванредни посао реализован је упоредо са редовним задужењима запослених и није се одразио на испуњење годишњег плана активности погона, који је велика подршка производњи угља у Рударском басену „Колубара“.

– Пресељење се одвијало упоредо са инфраструктурним радовима на новој локацији, а то је, уз ефикасно обављање редовних задатака, подразумевало заиста добру координацију. Неки од послова на новим објектима трајаће до половине 2018. године, а у међувремену, потребно је да савладамо техничко-технолошке изазове и добро организујемо радионички простор и опрему која нам је на располагању – рекао је Александар Миловановић, директор „Помоћне механизације“, додајући да се прилагођавање новим условима одвијало током целе друге половине 2017. године.

У прилог оцени да се пресељење није одразило на спремност погона говоре и конкретни подаци. Рударско-грађевинска механизација током претходне године остварила је 290.000 мото-сати рада, док су возила из ауто-гараже прешла пет милиона километара. У „Помоћној“ кажу да је извршена и пренамена превоза, што је омогућило да се остваре солидни економски и технички резултати. Делимично је обновљен и возни парк.

– Када је реч о рударско-грађевинској механизацији, купљене су 23 нове машине, 29 камиона и једна нисконосећа приколица носивости 50 тона. Највише камиона купљено је за масовни превоз, погонске формуле 4x4, са по 20 седишта. Веома је важно што су сви они унифицирани, што ће нам умногоме олакшати експлоатацију, обуку возача, као и одржавање. Ова возила

заменеће стара возила марке „ивеко“, као и возила УАЗ бус и УАЗ, која се у огранку више не набављају јер њихови „еуро 4“ мотори не испуњавају нове прописе у овој области – каже Миловановић и додаје да су, с обзиром на убрзану амортизацију постојећих, возила замењена у правом тренутку.

Набављена су и комбинована возила са хидрауличном положном дизалицом и продуженом кабином, што ће олакшати превоз људи и опреме. Обезбеђено је десет кипер-камиона носивости 26 тона и са сандуцима запремине девет кубних метара. Њихова носивост већа је за око 60 одсто од носивости камиона којима је погон до сада располагао. За превоз великих терета обезбеђена је и једна нисконосећа приколица са камионом тегљачем.

– Набављене су и четири цистерне за гориво, а испоруку

још једне очекујемо у марту. Тиме ће се снабдевање механизације одвијати у континуитету и неће долазити до застоја у раду – каже наш саговорник.

Испорука одређених основних средстава очекује се и у наредном периоду, након што буду финализоване јавне набавке у складу са Планом набавке основних средстава за 2017. годину. Очекује се испорука десет теренско-теретних возила, кранског возила носивости 46 тона, минибуса са 20 седишта и три комбија са по осам седишта, а сва возила почела би да се користе почетком другог квартала 2018. године. Набављени су и ваљак, грејдер и хидраулични багер точкаш, који ће заменити дотрајалу механизацију.

Т. Крупниковић

План за 2018.

На основу средстава издвојених за набавку опреме у 2018. јавне набавке требало би да се заврше до половине године. Њихова реализација, каже Миловановић, омогућиће да „Помоћна“ додатно повећа своју спремност и квалитет рада.

– Поред стандардних закупа, Планом ангажовања машина и возила у овој години предвиђено је ангажовање 45 булдожера, 19 цевополагача, 25 хидрауличних багера, као и 65 до 70 кипер-камиона. То ће, надамо се, уз очекивани прилив резервних делова на основу Годишње потребе за 2017. и најављено попуњавање кадровских капацитета, бити и остварено – рекао је Александар Миловановић.

Иако највише раде за привредни комплекс, пројектанти Рударског басена имају велики утицај на развој локалне заједнице

Граде басен, али и Лазаревац

Архитектонски стручњаци у „Колубари“, увек на неколико корака испред рудара, израђују пројекте за индустријске и пословне објекте у „Колубари“, али и за јавне и стамбене објекте на територији Градске општине Лазаревац, па и шире. Уз велико знање, искуство и креативна достигнућа, пројектанти су минулих деценија умногоме утицали на развој рударског басена, али и локалне заједнице, формирајући њен идентитет. Годину за нама оцењују као успешну и најављују да ће се у 2018. највише радити на насељима Расадник и Кусадак.

Радна јединица за архитектонско пројектовање припада „Пројекту“, организационој целини „Колубаре“ која израђује техничку документацију из области површинске експлоатације минералних сировина. Архитектонску јединицу чине Радмила Огњановић, Силвана Рајковић, Невена Ненезић, Дубравка Лучић, Дарко Ранковић, Милица Средојевић, Зоран Чадикић и Ана Вукојевић, која је руководилац овог тима. Сви прате науку и трендове, нарочито у области енергетске ефикасности. Константно се ради на томе да и млађе колеге што пре добију све потребне лиценце.

Списак послова које је овај тим обавио током протекле године обиман је и разноврстан. Већина послова везана је за индустријски комплекс. Према речима Ане Вукојевић, дипломираног инжењера архитектуре, најважнији посао у 2017. био је израда техничке документације за инфраструктурне објекте насеља Мургаш код Уба. Насеље се гради за домаћинства која ће бити експрописана због отварања површинског копа „Радњево“. У вези са пресељењем

Вреоца, архитектонски је врло захтевна била школа у Црним Међама. Документацију израђују и за контејнерско насеље у Медошевцу, као и за Стрелиште „Тамнава“. Урађене су бројне котларнице, складишта, магацини, санитарни чворови и други објекти који су архитектонски мање занимљиви, али стратешки важни за „Колубару“. Лазаревачки пројектанти потписују и ентеријерска решења пословних простора у „Колубари“ и „Електропривреди Србије“.

У наредном периоду, најважнији послови биће Расадник и Кусадак, насеља које се тренутно разрађују на урбанистичком нивоу, а намењена су мештанима Вреоца, односно Вреоца и Зеока. Кусадак, који ће се налазити у близини Црних Међа, предвиђен

је за пресељење мештана Зеока и Вреоца. За Месну заједницу Зеока на тој локацији биће изграђени дом културе, затворена спортска сала, фудбалски терен и објекат фудбалског клуба, затим вишенаменски терен, затворени базен и вртић. За Вреочане су пројектовани дом културе, црквени комплекс, затворена спортска сала, ресторан, фудбалски стадион и вишефункционални терен.

Пројектанти кажу да послови стално пристижу. Због знатно увећаног обима активности, понекад се ради истовремено на два-три пројекта. Неопходна је и стална сарадња са стручњацима различитих образовних профила, јер коначна решења морају бити усклађена. Иако се ради за привреду, кажу да простора за креативност има чак и више него што су очекивали када су почињали да раде.

У канцеларијама архитектата током протеклих деценија пројектована су велика лазаревачка насеља Трећа месна заједница и Орашац, али и многе стамбене зграде и објекти од јавног значаја у Лазаревцу, Лајковцу и околини. Техничку документацију радили су за

бројне спортске објекте, вртиће и школе. „Колубарине“ архитекте израђивале су пројекте сакралних објеката, попут парохијског дома, палионице свећа и капела на територији лазаревачке општине, као и на Косову и Метохији.

– Обједињавањем огранака ЕПС-а у једну компанију обим послова се проширио, па често радимо за ТЕНТ и „Костолац“. Пројектовање је тимски рад, а како су послови интензивирани, било би добро да нас буде више – казала је Ана Вукојевић.

Основна делатност „Пројекта“ је израда техничке документације из области геологије, рударства, архитектуре, грађевинарства, електротехнике, машинства, економије и заштите животне средине. Запослени израђују студије, елаборате, идејна решења, инвестиционе програме, рударске пројекте и подлоге за планове развоја.

Референтна листа пројеката садржи и инвестиционе програме изградње површинских копова, пројекте повећања капацитета копова, пројекте регулације и измештања Колубаре и њених притока Враничине и Кладнице седамдесетих година 20. века.

М. Караџић

Деценије рада

„Пројект“ је основан 1970. године. Генерације инжењера и техничара израђивале су техничку документацију за развој површинске експлоатације угља у Србији. „Пројект“ је обележио историју рударења и у Македонији, Црној Гори и Републици Српској.

За добро заједнице

„Колубара“
пружа подршку
најугроженијим
друштвеним групама
од којих пристижу
молбе за огрев,
новац или трећу
врсту помоћи

■ Горан Перишић

Уз одговорност према проблемима грађана и институција у локалној заједници и на националном нивоу, Рударски басен „Колубара“, попут других огранака „Електропривреде Србије“, усклађује добре производно-економске резултате са остваривањем социјалних циљева. Као део друштвено одговорног пословања у прошлој години, након што је примљено више од 200 захтева за разне врсте помоћи, додељено је 48 донација у новцу и 56 у угљу.

Приближан обим помоћи очекује се и у 2018. години.

Средства која се користе за донације и спонзорства одређена су планом пословања ЕПС-а, при чему „Колубара“ добија један део на располагање. Горан Перишић, шеф Одељења за административно-техничку подршку у раду Извршног одбора директора ЕПС-а, објаснио је да се молбе деле у три категорије. Прва обухвата помоћ у новцу, друга у огреву, а трећу групу углавном чине молбе за расходованим грађевинским материјалом. Кроз донације у

новцу првенствено се излази у сусрет социјално најугроженијим појединцима и групама, али се помаже и образовним и културним институцијама, здравственим установама, спортским клубовима, бројним удружењима и организацијама.

– Средства којим располажемо су строго контролисана. Пажњу најпре усмеравамо на породице погинулих и преминулих радника и њихове молбе за угаљ и дрво, као и на најтеже социјалне случајеве из Лазареваца и околних општина у којима послује РБ „Колубара“. Због објективности се пре разматрања молби за огрев тражи сагласност Синдикалне организације „Колубара“ јер њихови повереници најбоље знају социјалну ситуацију особа са подручја на којима се експлоатише угаљ – казао је Перишић.

Када је реч о трећој категорији, обично се тражи помоћ у материјалу који је остао након експропријације, а који је евидентиран и ускладиштен. Обрачун се врши по тржишној цени за полован материјал. Обрачуната вредност уноси се у одлуку и уговор и одбија од средстава које је ЕПС

Култура и донатори

Један од примера социјално одговорног пословања „Колубаре“ је и дугогодишња сарадња са лазаревачким Центром за културу. – Од 2010. године заменили смо седишта у великој сали и урадили климатизацију. Добили смо и средства за електродимере, што је био увод у замену рефлектора, а набили смо и пројектор за приказивање филмова са блу-реја. „Колубара“ увек показује разумевање за наше пројекте – казала је Стела Станишић, директорка Центра.

ставио на располагање „Колубари“. Корисници свих врста донација обавезни су да на прописан начин правдају додељена средства.

– Производња угља јесте главни задатак Рударског басена, али могу да кажем да сам дугогодишњи сведок тога у којој мери је наш Огранак помагао људима у невољи, подржавао појединце, добре пројекте и квалитетне идеје које доприносе развоју заједнице. Некад се чини да свест о томе у јавности можда и није довољно раширена, а „Колубара“ и ЕПС су се увек максимално трудили да изађу свима у сусрет – додао је Перишић.

М. Караџић

Пензија као нови почетак

Крајем 2017. у Лазаревцу је организована свечаност поводом одласка у пензију групе радника са „Поља Б“. Младе колеге и сарадници су се потрудили да се будући пензионери с радошћу сећају догађаја важног у животу сваког радника. С посебном пажњом у заслужену пензију су испратили Рада Алексића, багеристу који је готово цео радни век провео на позицији „главнокомандујућег“ посаде багера „Ц 700“.

– Давне 1981. године започео сам радни век као помоћник багеристе на ЕШ-евима, на копу „Тамнава-Источно поље“. Ту сам стицао прва знања и искуства до 1988, када сам почео самосталан рад као багериста на багеру „Ц 700“. Био је то врхунски изазов, јер је та машина у то време била чудо технике. Први пут у производњи коришћени су рачунар, дисплеји и електроника.

■ Рада Алексић (у средини) са колегама

Пут „Западног поља“ кренули смо 1999. године, а тамо нас је затекло бомбардовање. Једина велика машина, једини багер на коповима Рударског басена „Колубара“ који је радио тих несрећних дана док су бомбе падале у близини, био је наш „Ц 700“. У 2003. почиње демонтажа и багер селимо на коп Поље „Б“, одакле, ево, он мене прати у пензију – прича Рада и додаје да је „Ц 700“ прешао дугачак

пут по коповима „Колубаре“ управо због својих изузетних радних карактеристика, велике маневарске способности и специфичне тежине.

Кроз шалу каже да је можда и сама техничка конфигурација ове моћне машине учинила да су пријатељства склопљена у кабини багеристе и посаде нераскидива. Наиме, само на „Ц 700“ команде багера су смештене поред простора за посаду.

– Поносан сам што више од 20 година негујем искрена пријатељства с људима које сам упознао на почетку радног века и који су остали да раде на коповима широм „Колубаре“. Надам се да ће ме се младе колеге некада сетити, ако ни по чему другом, оно бар по брковима које су, и они сами, по узору на моје, однеговали, специјално за ову свечаност и мени у част – кроз смех истиче Алексић.

Захвалност је те вечери била вишеструка и исказана на најлепши начин. Младе колеге, које настављају мукотрпни рад и борбу за сваку тону лигнита на колубарским коповима, пожелеле су Раду Алексићу да ужива у сваком новом дану, окружен драгим људима, радујући се успесима своје деце, три кћери и два сина.

М. Г. Павловић

Катарина „пробила лед“

Купањем у хладној освештаној води језера Очага традиционално обележено Богојављење

Пливање за Часни крст на Богојављење у Лазаревцу се од 2006. године одржава на језеру Очага. Овогодишње пливање остаће упамћено по центлменском гесту учесника који су предност дали јединој жени која се осмелила и запливала у хладној води. Реч је о Катарини Дамњановић, мајци трогодишње девојчице.

– Почаствована сам што сам „пробила лед“ и надам се да ћу пружити пример и подстаћи своје суграђанке да се следеће године пријаве за учешће – рекла је Катарина и истакла да је била мотивисана љубављу према вери, а не освајањем крста. Победу је посветила тешко болесној мајци, али и својој ћеркици и мужу.

Катарина има 29 година, по струци је инжењер фитомедицине и мастер биолог, а власница је и салона лепоте у Лазаревцу. Иако плива свакодневно, знала је да у хладној језерској води не може бити бржа од мушкараца. Захвалила је свим учесницима на томе што су јој омогућили да доплива прва и да

понесе Часни крст кући, јер јој то много значи.

Манифестацију Пливање за Часни крст отворио је Бојан Синђелић, председник ГО Лазаревац. Молебан за све учеснике служио је свештенство лазаревачког Храма Светог великомученика Димитрија.

Свим Лазаревчанима који су се одважили да учествују у симболичном надметању представници локалне самоуправе доделили су дипломе и пригодне поклоне. Најмлађи учесник био је Давид Поповић из Барзиловице, а најстарији Драган Вукић, који је свим пливачима уручио дрвене крстиће које је сам направио. Без обзира на то ко је Часни крст однео кући, због лепог геста према Катарини, свих 26 такмичара остаће упамћени као победници.

М. Мијаљевић

Симболика празника

Према веровању, сваке године у ноћи између 18. и 19. јануара небо се отвара и Бог се јавља, као што се јавио почетком нове ере и објавио да је Исус Христ његов син. Објава Бога традиционално се широм Србије обележава купањем у хладној освештаној води, у којој се „прелази“ стаза дуга 33 метра, што представља број година живота Исуса Христа. Учесници симболично показују да вера и духовност побеђују и најтеже изазове.

■ Креативна радионица за младе Лазаревчане

Стрип-мапа града

Млади Лазаревчани током јануара и фебруара добили су прилику да у оквиру бесплатне креативне радионице, одржане у просторијама Модерне галерије, израде сопствену стрип-мапу нашег града. Занимљив пројекат Центра за културу подржао је Секретаријат за спорт и омладину Града Београда, који другу годину заредом издваја средства за организацију активности којима ђаци могу да испуне слободно време током зимског и летњег распуста.

– У договору са младим и креативним суграђанима закључили смо да би било занимљиво да у туристичку понуду нашег града укључимо и једну сасвим необичну мапу. Биће то водич у којем ће бити означене атрактивне локације, „тачке културе“ којима се поносимо, али и занимљива места за излазак и дружење, што је младима такође важно – објаснила је Даринка Станојевић, кустос Модерне галерије.

У пројекту учествују гимназијалци креирајући сопствене стрип-јунаке који ће заинтересоване водити кроз град и упознавати их са важним културним, спортским и образовним објектима и установама. Реч је о младом тиму креативаца који су већ учествовали у радионицама стрипа и анимације и којима је ликовно изражавање примарна област интересовања. Планирано је да, када посао буде завршен, стрип-мапа буде штампана као двострана брошура.

Маша Симић, ученица трећег разреда Гимназије, каже да је одлучила да се прикључи радионици после позитивних искустава која је стекла учествујући у летњим програмима.

– Цртали смо, дружили се и заиста квалитетно испунили своје слободно време. Сада желимо да направимо стрип-мапу и имамо неке занимљиве идеје. Вероватно ће главни лик бити колубарски ратник или војник, али покушаћемо да тог

„водича“ прикажемо и као зомбија – открила нам је Маша, која стрипове чита од седме године, а омиљени јунак јој је Дилан Дог.

Њен вршњак Милош Арсенијевић каже да није учествовао у летњој радионици, али да заиста ужива у зимској. Омиљени стрип-јунаци су му Марвелови ликови.

Поред ових „цртачких“ дружења, под покровитељством Секретаријата за спорт и омладину прошлог лета и ове зиме у нашем граду одржане су бесплатне радионице шивења и модног дизајна „Шваља“. У првој фази рада полазнице су стицале основна знања из области моделирања, дизајна и шивења, а у другој осмишљавају и шију своје прве хаљине. Радионице води модна дизајнерка Ивана Јовановић.

Радионице ће трајати до краја фебруара, после чега ће у Центру за културу или Модерној галерији бити представљени радови.

Р. Лазић

Јубиларна година успеха

У 2017. години
књижевник
прославио 70.
рођендан, обележио
готово пет деценија
рада и објавио роман
„Плава капија“

Радован Бели Марковић, писац који живи и ради у Лајковцу, одавно је, сматрају многи, својим стваралаштвом превазишао средину у којој је понижао. Објавио је 11 романа и четири књиге приповедака за које је добио бројна признања и награде, а пажњу јавности недавно је привукао његов најновији роман „Плава капија“, издат у октобру 2017, који је ушао у ужи избор од девет књига номинованих за НИН-ову награду за најбољи роман године.

– Иако је десет од једанаест мојих романа било номиновано за ову награду, стицајем околности никада је нисам добио. Због тога заиста нисам несрећан, јер верујем да је моје књижевно дело углавном заокружено. Сматрам и да велики број других признања која су ми до сада додељена нису унапредила моје стваралаштво, већ да се оно развијало својом логиком, из свог језгра из којег је исијавала његова суштина. Ипак,

иако су награде само пратиоци књижевног живота, добро је да их има. Из непрегледног мора књига оне бар на тренутак издвоје једну и баце један зрак, мало неког светла на њу – рекао је Марковић, који је прво признање добио 1997. године, када је његова збирка приповедака „Сетембрини у Колубари“ овенчана престижном Андрићевом наградом. Уследиле су Вукова награда, па Меше Селимовића, Борисава Станковића, Стевана Сремца и друга признања славних имена. Прву књигу „Паликућа и

Тереза милости пуна“, Марковић је објавио 1976. године, у чувеној едицији кратког романа издавачке куће „Слово љубве“, заједно са романима Бранимира Шћепановића и Борислава Пекића.

У години иза нас писац је прославио свој 70. рођендан, а готово пет деценија књижевног стваралаштва обележено је низом догађаја и уручених признања. Српска књижевна задруга организовала је научни скуп о његовом роману „Путникова циглана“, а затим

Лајковачка библиотека

У периоду од 1978. до 1994. године Марковић је радио као новинар ваљевског листа „Напред“, а до 2000. био управник Градске библиотеке Лајковац. До одласка у пензију 2010. године био је библиотечки саветник, а својим књижевним радом и културним прегалаштвом умногоме је допринео да лајковачка библиотека буде уписана на културну мапу Србије. Ова установа захвалила је писцу објавивши 13 његових књига у виду сабраних дела.

су Градска библиотека Лајковац и Српска књижевна задруга о овој књизи издале зборник радова. Библиотека Матице српске доделила му је признање „Златна књига“, на Светог Луку у Ваљевској гимназији писцу је посвећен дан, а у Задужбини Илије Коларца организовано је свечано вече посвећено књизи „Плава капија“. Уручен му је и Орден Светог владике Николаја, високо признање Српске православне цркве које је, каже, коленопреклоно примио, као својејерсно животну окружење.

Они који га познају кажу да је Бели Марковић, упоредо с постигнутим успесима, на специфичан начин остао веран свом завичају.

– Кад кажем завичај, не мислим само на Колубару, шумадијска брда и ваљевски крај. Мој завичај је српски језик. Поносни сам Србин. Колубарац рођен на десној обали најславније српске реке у селу Ћелије. Био сам поносни ђак ћелијански, лајковачки и лазаревачки и срећан сам што свећа мог живота догорева баш овде у мом крају. Мој остатак овде није само проста оданост завичају, него једна другачија оданост себи и ономе што човек претпоставља да јесте у свом животу. Мени су се сва врата отворила за чију сам кваку дорастао – рекао је Марковић.

М. Радосављевић

Лазаревчанка радила на филму о Ван Гогу

У Центру за културу крајем јануара приказан је филм „Ван Гог“, редитељског, али и брачног, пара Kobiela-Welchman из Пољске, који је ове године номинован за „Оскара“, а бави се мистериозном смрћу чувеног холандског експресионисте из деветнаестог века. Необично, анимирано остварење, које је заправо осликани играни филм, очарало је бројну лазаревачку публику. Након пројекције, у препуној сали Галерије „Савременици“, одржана је конференција за штампу на којој је говорила Лазаревчанка Бисерка Петровић, академска сликарка и графичар, која је, заједно са 125 уметника из целог света, учествовала у овом необичном ауторском подухвату.

– Када сам на интернету сазнала да екипа филма тражи аниматоре, захваљујући охрабривању колеге Владе Динкића, одлучила сам да се пријавим и заиста прошла тестирање. Филм је методом ротоскопије са глумцима урађен за петнаест дана, а уметници су на њему радили две године – рекла је Бисерка, која је током шест месеци овим пројектом била преокупирана између десет и 15 сати дневно.

У секунди филма има 24 фрејма, што значи укупно 65 хиљада слика. Сачувано је њих хиљаду, колико у филму има сцена, од чега је 900 најбољих изложено у Ван Гоговом музеју у Амстердаму.

Љ. Младеновић

Није још време да окачим „патике о клин“

Искусни рукометаш
пред крај играчке
каријере знање и
искуство примењује
у клубу у којем
је поникао

Славољуб Митровић Мрча, стамени пивотмен и главни пословођа у Служби одржавања Спортско-рекреативног центра „Колубара“, са непуних 40 година и даље активно игра рукомет. Можемо рећи да му је спортска хала друга кућа.

Рукомет је почео да тренира у основној школи. Након неколико година позван је у први тим „Колубаре“, затим у „Металопластику“, па у „Синтелон“. Своју каријеру наставио је у Италији, Португалу и Македонији. После тог, како он каже, лепог међународног искуства, вратио се у свој матични клуб, са којим је освојио титулу првака државе и два купа.

– Доста лепих успомена веже ме за рукомет, који ми је омогућио да пропутујем, упознам нове културе, стекнем пријатељства за цео живот. Ипак, морам признати да ми је

период од 2007. до 2010. године, када сам се вратио у свој град, најлепши у каријери. Повратак у „Колубару“, освајање титула, рад у лепој и здравој атмосфери, пуна хала на утакмицама, некако су употпунили моју спортску причу, која још увек траје – прича Мрча и у шали додаје да је размишљао о завршетку своје спортске каријере, али да је штета да се повуче, пре него што „потроши“ патике које је купио прошле године.

Лазаревчани знају да је Митровић својевремено играо и за јуниорску репрезентацију Југославије и то 1997. године, када су били вицешампиони Европе са тренерима Веселином Вујевићем и Браниславом Покрајцем.

– Променио сам доста тренера, од свакога сам нешто научио и свако од њих је оставио траг у мојој каријери. Од наставника Душана Загорца, због кога сам и почео да тренирам рукомет, јер ми је то гарантовало петицу из физичког, преко Драгана Ђукића који је, на неки начин, имао пресудну улогу у мојој каријери. Сада, већ готово десет година, имам одличну сарадњу са Владом Драгићевићем, који је тренер РК „Колубара“, а недавно и директор Спортског центра – каже Митровић.

Поред капитенске траке, која са собом носи велику одговорност, Мрча је од прошле

године и спортски директор РК „Колубара“.

– Планирам да и у будућности останем у клубу и помогнем колико могу. Тренерским послом се нећу бавити, јер се не проналазим у томе, али сам стекао звање делегата. Циљ нам је да „Колубари“ заједно вратимо стару славу, јер смо тренутно први на табели. Долази до смене генерација и мислим да ћемо у томе успети. Сматрам да је спорт изузетно важан и да се њиме треба бавити, јер свакога чини бољим човеком и доноси лично задовољство, дружење и путовања – каже наш саговорник.

Митровић објашњава да је за врхунске резултате потребно

много улагања, првенствено у инфраструктуру, без које не би било ни професионалног ни рекреативног спорта. Учествојући у одржавању спортског објекта кроз који дневно прође преко 1.000 корисника, труди се да, заједно са осталим запосленима у СРЦ „Колубара“, што је могуће више буде на услузи свим лазаревачким спортистима и рекреативцима. Важно му је и да, поред доста обавеза, не запоставља породицу. Супруга је стуб њихове заједнице и разумевање које има за њега је велика подршка у његовој каријери. Ипак, њихов највећи заједнички „успех“ су троје деце, каже Митровић.

Т. Крупниковић

Обележена слава Свети Сава

Спортско-рекреативни центар „Колубара“ четрнаести пут заредом обележио је славу Свети Сава. Сечењу колача ове године, поред запослених, присуствовали су многи пријатељи и сарадници ове установе.

Окупљенима се први пут званично обратио Владимир Драгићевић, нови руководилац Сектора за рекреативно-спортске активности Огранка „Колубара“.

– Кроз наше објекте дневно прође између 1.000 и 1.500 корисника. Потребна је добра организација да бисмо спортистима и суграђанима омогућили да квалитетно искористе добре услове који су им на располагању. Међу корисницима је велики број деце предшколског и школског узраста, а посебан акценат стављамо на рекреацију запослених у Огранку „Колубара“ – рекао је Драгићевић и додао да је циљ свих запослених да Спортски центар настави са успешним радом, на задовољство бројних корисника.

Т. К.

Споменик људскости и достојанства

Крипта у којој су заједно похрањени посмртни остаци војника који су се у Колубарској бици борили на супротним странама, сведочанство је витештва нашег народа

Осим што је била највећи војни тријумф Србије у новијој историји, Колубарска битка је, сматрају многи, огледало родољубља и племенитости нашег народа. Као неми сведок ових догађаја, у Спомен-костурници лазаревачког Храма Светог Димитрија већ годинама у достојанственој тишини почивају кости више десетина хиљада српских и аустроугарских војника. Ова заједничка гробница јединствен је пример хуманости једног народа који је, након најзначајније битке у Првом светском рату, заједно са својим погинулим ратницима и уз подједнаке почасте, сахранио и непријатељске војнике. Једне поред других, као опомена људској

суровости и нечовештву, почивају кости освајача и ослободилаца.

Историјски извори кажу да су непосредно после чувене битке на великом простору између река Колубара и Љиг лежала тела хиљаде мртвих војника који су се распознавали само по боји униформе и врсти наоружања. Народ овог краја, познат по своме пијетету према мртвима, без обзира на њихову националну и верску припадност, сахрањивао је српске и аустроугарске војнике у заједничку гробницу у Лазаревцу, у непосредној близини речице Лукавица.

Војничко гробље, које се налазило у данашњој улици Кнеза Станоја, било је скромно, ограђено металном оградом. Кости српских и аустроугарских војника лежале су тамо 24 године после чувене битке, све док се није јавила идеја о подизању Спомен-цркве са костурницом у нашем граду. Потребно да буде сачувано сведочанство о херојским жртвама народа овог краја, повезана је са жељом да, тада још увек, лазаревачка варошица, добије своју месну цркву. Тако је спомен-храм замишљен и изграђен као објект са меморијалном и богослужбеном функцијом.

Црква је грађена од 1938. до 1941. године, према пројекту архитекте Ивана А. Рика, руског емигранта. Пројектована је по узору на цркву манастира Ваведења у Београду, а у одређеним

појединостима следила је изглед опленачког храма. У стилском погледу, као и њени узор, била је инспирисана српском средњовековном архитектуром.

Током своје вишедеценијске историје, Храм је претрпео неколико страдања, највеће током бомбардовања Лазаревца 1941. године. Услед обрушавања потпорног зида у крипту и оштећења дренаже, у објект су тада продрле површинске и подземне воде. Пошто су још током 1939. и 1940. земни остаци погинулих војника били унети у крипту, али не и сахрањени, они су, нажалост, били потопљени. Упркос уложеним напорима, последице бомбардовања нису могле бити успешно отклоњене дуги низ година. Према речима свештеника, објект је страдао и после Другог светског рата, највише у организованим антицрквеним кампањама. Боља времена настала су тек у седмој деценији прошлог века, када је Храм, као споменик културе од изузетног значаја, стављен под заштиту државе.

Крипта је адаптирана између 1961. и 1964. године и подељена у три целине. Главни улаз отворен је на северном зиду западне целине. У њој се налазе плоче на којима су уклесане значајне појединости о Колубарској бици и прикази бојишта на којима се види распоред српских и аустроугарских снага у одређеним фазама битке, пробој

Музеј

Пре неколико година покренута је иницијатива да буде изграђен Музеј Колубарске битке, који би постао центар баштињења културног наслеђа локалне средине. Поред тога што би се овековечило сећање на велику победу српске војске из 1914. године, један део музеја био би посвећен површинским коповима, рударству и археологији, као и смештају завичајне збирке лазаревачког краја, која би помогла у чувању традиције. – Несхватљиво је да и стотину година после славне битке још увек није изграђен Музеј, јер град је град онолико колико институција културе има – каже историчар Ратко Вукелић.

и правци гоњења непријатеља. У посебне рамове уграђене су и рељефне плоче, које на креативан начин илуструју појединости везане за Колубарску битку и које су дело вајара Михаила Томића. У плитком рељефу изведене су силуетне фигуре српских војника, сељака и сељанки у народној ношњи. Уграђене су и спомен-плоче са уписаним армијским пуковима генерала Живојина Мишића, војводе Степе Степановића, генерала Павла Јуришића Штурма и војске генерала Вукомана Арачића. У ниши источне целине смештена је скулптура српског војника.

Последња санација крипте урађена је 2014. године, поводом стогодишњице битке. Историчари и свештенство се слажу у оцени да је постојећа поставка, коју је Војни музеј радио 1984. године, концептуално већ донекле превазиђена.

– Постоји потреба за једном новом, интерактивном, мапираном поставком која би била урађена у духу 21. века, са најсавременијим техничко-уметничким приступом приказивању документарне грађе. Иако је посета нашој крипти укључена у обавезан програм ученичких екскурзија, уз осавремењену поставку поново бисмо постали јединствена културна локација у Србији – каже протојереј Марко Митић, старешина цркве.

Т. Симић

■ Детаљ из периода изградње храма

/// Фото: А. Рашин

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
[Електропривреда Србије Енергија Колубара] **ЕПС Енергија Колубара** / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Службени гласник). - 25 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

